

Qarabağ uğrunda bütün xalqlar Komandanının ətrafında səfərbər oldular

HUDULOV RAMAZAN İZZƏT OĞLU
Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı,
kapitan

1994-cü il noyabrın 24-də Balakən rayonunun Qaysa kəndində avar ailəsində anadan olub. Məhəmməd Hudulov adına Meşəşambul kənd orta məktəbinin məzunudur.

2012-2016-cı illərdə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində təhsil alıb. Beyləqan rayonunda yerləşən "N" sayılı hərbi hissədə təqvim komandiri vəzifəsində xidmətə başlayıb, Xocavənd istiqamətində böyük komandiri, Füzuli cəhətinə tabor komandirinin müavini, Şuşa istiqamətində tabor komandiri vəzifəsində döyüşlərdə iştirak edib.

Vətən müharibəsinin iştirakçısıdır.
Vətən Müharibəsi Qəhrəmanıdır.
"Füzulinin azad olunmasına görə", "Qubadlının azad olunmasına görə", "Şuşanın azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilib.

Cənab Ali Baş Komandan məni "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" adı ilə təltif edib, amma mənim üçün ən böyük qəhrəman, baş sərkərdə İlham Əliyevin özüdür!

Məhz Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusu Qarabağda şanlı zəfər qazanaraq, yenilməz ordu kimi adını silinməz hərflərlə hər tariximizə yazdırdı.

44 günlük bu müharibədə digər amillərlə yanaşı, Ulu Öndər Heydər Əliyevin azərbaycançılıq məfkurəsi də qələbə çaldı.

Azərbaycanda türklər, ləzgilər, avarlar, talışlar, ruslar, yəhudilər, tatarlar və digər xalqların nümayəndələri əsrlərdən mehriban ailənin üzvü kimi yaşayırlar.

Mən də avar xalqının nümayəndəsidim, Azərbaycan vətəndaşıyam.

Bizim bir adımız var - biz azərbaycanlıyıq!

Azərbaycanlı olmağımızla hər birimiz həmişə fəxr etmişik, bu gün də fəxr edirik. Bu birlik, bu dostluq, bu qardaşlıq qələbəyə gedən yolda daha da möhkəmləndi, daha da bərkidi.

Zəfərdən sonra Şuşada keçirilən "Xarıbülbül" festivalında isə bir daha hər birimiz Ulu Öndərin bu müdrik kolamını qürurla təkrarladığımızı: "Mən fəxr edirəm ki, azərbaycanlıyam!"

Bir gün mütləq düşməndən qisas almağı arzulayırdım

Atam təsərrüfatçıdır, anam evdar qadın. Ailədə bir bacı, üç qardaş. Məktəbi yaxşı qiymətlərlə oxuyub bitirmişəm. Daha çox dəqiq fənlərə - fizikaya, riyaziyyata həvəsim olsa da, tarixi də sevir, xüsusilə Vətən tariximizi maraqlandıran oxuyurdum. Elə bəlkə də hər səhərinə olan həvəsim bu fəni sevməyimdən qaynaqlanıb.

Hələ məktəb illərindən kitablar da, televiziya verilişlərində faşist xislətli ermənilərin xalqımıza qarşı törətdiyi vəhşilikləri, soyqırımlarını görüb üzülür, eyni zamanda da ürəyim də düşməne nifrət hissi oyanırdı.

Özümə söz vermişdim ki, bir gün mütləq düşməndən qisas alacağam.

Həyat elə götirdi ki, bu istəyimi reallaşdırmaqdan ötrü hərbiçiyəm. Əminliklə bilirdim ki, hər necə olursa-olsun, tezliklə düşməndən intiqamımızı alacağam.

Dünyanın ən müasir silahları ilə təmin olunan və hərtərəfli inkişaf etdirilən Azərbaycan Ordusunun gündən-günə güclənməsi isə bu əminliyi ikiye qatırdı. Hərbi kadr hazırlığına da xüsusi diqqət yetirilirdi.

Allaha yalvarırdıq ki, Ali Baş Komandan bizə "İrəli" komandası versin

Məzunu olduğum Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində gələcək zabitlərə yüksək səviyyədə təhsil verilir. Bu təhsil müəssisəsində sərbəst məşğul olmaq, öz üzərində işləmək üçün də çox yaxşı şərait yaradılıb. Oxuduğum müddətdə hər hansı fənlə, mövzu ilə əlaqədar müəllimlərdən tələfəndən əlavə dərslər təyin olunur, biz də həmin dərslərdə böyük həvəslə iştirak edirdik. Silahlarla, texnikanı idarə etməklə bağlı təlimlərimiz olurdu. Bir sözlə, Ali Hərbi Məktəbdə hərbiçiyə bütün sahələrdə mükəmməl yetişdirmək üçün yüksək şərait mövcuddur.

2016-cı ilin Aprel döyüşləri zamanı 4-cü kursda oxuyurdum. Gecə bizə məlumat verildik ki, "hər an hazır olun..."

Sevinc və səbirsizliklə gözləyirdik ki, indi komanda verəcək, biz də döyüşə yollanacağıq. Amma o zaman bu şərait missiya bizə qismət olmadı...

2018-ci ilin Günnüt əməliyyatı zamanı isə artıq Beyləqan istiqamətində "N" sayılı hərbi hissədə zabıt kimi xidmət göstərirəm. Ön xətdə olduğumuz üçün hər an düşmənin müdaxiləsinin qarşısını almaqdan ötrü hazır vəziyyətdə idik, amma o zaman da döyüşməyə nəsbimiz olmadı. Lakin hər iki döyüş zamanı Azərbaycan Ordusunun qəhrəmanı döyüşçüləri şanlı qələbə çalaraq ürəklərimizdəki qisas hissini üzərinə su çilədi. Üst-üstə iki dəfə yerinə oturdurulan düşməni isə, görünür, bu biabırçı məğlubiyyətlərdən dərslər almıyaraq, yenidən 2020-ci ildə Tovuz istiqamətində təxribatlarla əl at-

dı. Tovuz döyüşləri zamanı generalımız Polad Həşimovun şəhid olması isə bütün ösgər və zabıt heyətimizin dərin sarsıntısına səbəb oldu. İçimizdə düşməne qarşı intiqam hissi o qədər artmışdı ki, Allaha yalvarırdıq ki, Ali Baş Komandan bizə "İrəli" komandası versin, gedib şəhidlərimizin qisasını alaçaq.

Şükür Allaha ki, Ali Baş Komandan İlham Əliyev 27 sentyabr 2020-ci ildə bu intiqam meydanını bizə verdi. Çox qürurluyduq, arzulağımız "İrəli" komandasını almışdıq. Bu mərhələyə qədər Ali Baş Komandan bütün lazımı işləri həyata keçirərək ordunu hərtərəfli gücləndirmiş və yalnız bundan sonra hərbi meydanı bizim ixtiyarımıza vermişdi.

Bizim də öhdəmizə düşən Qarabağ adadığına qovuşdurub, Ali Baş Komandanın yüksək etimadını doğrultmaq və xalqımıza qələbə bəxş etmək idi.

Amalımız bir idi - yalnız irəli getmək...

Sentyabrın 27-də Beyləqan istiqamətində böyük komandiri idim və ön xətt bölmələri idik deyə, müdafiədə

qoralarlaşmışdı. Müharibənin başlanacağına əvvəlcədən bilmirdik. Sentyabrın 27-si səhər saatlarında düşmənin növbəti hərbi təxribatından sonra aviasiya qüvvələrimiz havaya qalxaraq təmas xəttini keçdi və erməni mövqelərini vurmağa başladı.

Əmr verilən zaman biz də Xocavənd istiqamətində döyüşlərə başladığımız və tez bir zamanda bir neçə düşməni postunu işğaldan azad etdik. Beləliklə, ard-arda hücumla keçir, torpaqlarımızı azad edirdik.

Oktyabrın 17-də "N" sayılı hərbi hissənin tabor komandirinin müavini vəzifəsinə təyin olundum. Həmin zamanda etibarən Füzuli istiqamətində döyüşlərə başladım. Füzuli rayonunun Dövlətyarlı kəndində yüngül yaralandım, amma bu, döyüşləri davam etdirməyimə mane olmadı. Ard-arda iki minaatdan atıldı, birincisindən yayınmış, sonra ikincini atdılar, ikimetrlik məsafəyə düşdüm. Beş qəlpə yarandı, sağ əlmin, bəzi bəzi yerlərimiz tez müdaxilə edərək yaralarımı bağladılar və döyüş əməliyyatımıza davam etdik.

Döyüşün zamanı bütün ösgər və zabıt heyətinin yalnız bir fikri var idi: nə olursa-olsun, yalnız irəli getmək. Həmin həvə, eyni zamanda ösgərlərimizin yanında olmaq istəyi ilə mən xəstəxanaya getməkdən imtina etdim və yenidən döyüşdə iştirak etməyə başladım. Füzuli istiqamətində verilmiş tapşırıqlar müvəffəqiyyətlə yerinə yetirildikdən sonra taborumuz Şuşa istiqamətində irəliləməyə başladı.

Daşaltı ətrafındakı bütün yüksəklikləri azad etdik

Müəyyən məsafəni texnikalarla, sonra isə piyada hərəkət etdik. Dağ, dərə və six meşəliklərlə 20 kilometrə qədər yolu piyada qət etdikdən sonra noyabrın 4-də Daşaltı kəndinə yaxın yerdə qarlaşdıq. Həmin ərzədə - Daşaltı istiqamətində fəaliyyətə başlayanda orazi kəşfiyyatına çıxıb tapşırıqları dəqiqləşdirən zaman tabor komandirinin minaatdan atışı nəticəsində qolundan qəlpə yarandı. O, hospitala təxliyə olunandan sonra tabor komandirinin vəzifələrini mən icra

etməyə başladım, məsuliyyətim ikiqat artdı.

Birinci Qarabağ müharibəsindən də məlumdur ki, Daşaltı çətin ərazi olub, orada ağır döyüş əməliyyatları gedib. Düşmənin oradakı bütün yüksəkliklərdə möhkəmlənmişdi. Noyabrın 5-i səhər saat 6-da hücumla başladım. İlk olaraq, plana əsasən, dövrələmə üsulu ilə Daşaltı ətrafındakı bütün yüksəklikləri ələ keçirdik. Birə Şuşa istiqamətində olan qayalıqlardakı yüksəkliklərə qalmışdı.

Azad etdiyimiz yüksəkliklərdə öz şəxsi heyətimizi yerləşdirirdik ki, düşmənin hər hansı müdaxiləsi olarsa, oranı qoruyub saxlasınlar, eyni zamanda bizim təhlükəsizliyimizi təmin etsinlər.

Noyabrın 5-i axşamüstü komanda verildi ki, Daşaltının içində olan qüvvələri məhv etmək üçün ora girmək lazımdır. Özüm 27 nəfər götürüb həmin istiqamətdə irəliləməyə başladım.

Hava dumanlı idi, hətta yarım metr irəlini belə görmək mümkün deyildi. Biz birbaşa kəndin içərisinə gedən çığırla bir kolon şəklində hərəkət edirdik. Qrupun başında da mən gedirdim. Yolum ortasına çatanda partlayış səsi gəldi, arxamda ösgərin "komandir, vuruldum" sözlərini eşitdim. Amma ikinci partlayışdan sonra məlum oldu ki, minalanmış sahəyə düşmüşük. Komanda verdim ki, bütün

iqamətə üç taborla hücumla başlamışdıq. Polkovnik Tehran Mənsimov da sağdakı taborla rəhbərlik edirdi. Tehran Mənsimovun taboru Daşaltının içi ilə keçib gedəndə düşmənin güclü müqaviməti ilə qarşılaşdılar. Düşmənin yüksəkliklərdə yerləşdiyi.

Həmin vaxt düşmənin diqqəti əsasən Daşaltıya giren qüvvələrimizdə olduğu üçün bizi gec sezdilər. Həm də ərazi qırışları ilə gətdiyimiz üçün bizi vurmaq onlar üçün asan deyildi.

Qayalığa çıxanda Tehran Mənsimov əlaqəyə keçdi və mənim 13 nəfər şəxsi heyətim olduğunu öyrənib dedi ki, dərhal Laçından gələn yolu bağla. Yolu bağlamaqla yanaşı, düşməni arxa tərəfdən mühasirəyə aldım. Xeyli sayda texnikaları, tankları var idi, hamısını zorersizləşdirdik. Canlı qüvvə sardan da ağır itki verərək qaçmağa başladılar. Biz isə sadəcə yüngül silahlarla silahlanmışdıq.

Noyabrın 6-sı səhər saat 8-də başladığımız əməliyyat axşam saat 6-da uğurla başa çatdı: Laçın yolu bağlandı, düşmənin təminatı kəsildi.

Elə bu uğurlu əməliyyatıma görə Ali Baş Komandan İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" adına layiq görüldüm.

Şuşanın azad olunması üçün heç bir maneə qalmamışdı

Artıq bundan sonra Şuşanın azad olunması üçün heç bir maneə qalma-

miydi; yalnız mühasirədə olan düşməni məhv etməli idik. Biz Laçın yolunu azad edən zaman Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin bir neçə böliyi də düşmənin arxasında dövrələmə edərək Şuşaətrafı mövqeləri, əsas yüksəklikləri ələ keçirmişdi.

Noyabrın 6-sı Laçın yolu bağlandı, düşmənin təminatı kəsildi

Daha sonra tapşırıq verildi ki, Şuşanın alınması üçün Laçına gedən yol tutulmalı, düşmənin təminatı dayandırılmalıdır. Buna görə də biz Daşaltıya girmədik və soldakı yüksəklikləri, qayalıqlarla yuxarıya doğru hərəkət etməyə başladım. Deyim ki, biz bu iş-

tiqamətə üç taborla hücumla başlamışdıq. Polkovnik Tehran Mənsimov da sağdakı taborla rəhbərlik edirdi. Tehran Mənsimovun taboru Daşaltının içi ilə keçib gedəndə düşmənin güclü müqaviməti ilə qarşılaşdılar. Düşmənin yüksəkliklərdə yerləşdiyi.

Həmin vaxt düşmənin diqqəti əsasən Daşaltıya giren qüvvələrimizdə olduğu üçün bizi gec sezdilər. Həm də ərazi qırışları ilə gətdiyimiz üçün bizi vurmaq onlar üçün asan deyildi.

Qayalığa çıxanda Tehran Mənsimov əlaqəyə keçdi və mənim 13 nəfər şəxsi heyətim olduğunu öyrənib dedi ki, dərhal Laçından gələn yolu bağla. Yolu bağlamaqla yanaşı, düşməni arxa tərəfdən mühasirəyə aldım. Xeyli sayda texnikaları, tankları var idi, hamısını zorersizləşdirdik. Canlı qüvvə sardan da ağır itki verərək qaçmağa başladılar. Biz isə sadəcə yüngül silahlarla silahlanmışdıq.

Noyabrın 6-sı səhər saat 8-də başladığımız əməliyyat axşam saat 6-da uğurla başa çatdı: Laçın yolu bağlandı, düşmənin təminatı kəsildi.

Elə bu uğurlu əməliyyatıma görə Ali Baş Komandan İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" adına layiq görüldüm.

Şuşanın azad olunması üçün heç bir maneə qalmamışdı

Artıq bundan sonra Şuşanın azad olunması üçün heç bir maneə qalma-

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin nəşr etdiyi "ZƏFƏR MEMUARLARI. Döyüşçülər sərkərdə və müharibə haqqında" kitabından istifadə olunub

Komandanın qarşısında nitq

2021-ci il aprelin 12-də Bakıda Hərbi Qənimətlər Parkının açılışında Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin qarşısında çıxış etmək şərəfinə nəsb olundum.

Nitqimdə söylədim: "Cənab Prezident, Siz vaxtilə demişiniz ki, müasir, müstəqil ordunun yaradılması Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı arasında on böyük xidmətlərindən biri olmuşdur. İndi isə mən rəşadətli, qalib bir ordunun şəxsi heyəti adından böyük qürur hissi ilə deyirəm: Azərbaycan Ordusunun, qalib ordunun səviyyəsinin yüksəldilməsi, ordumuzun bütün güclü dünya ordularının sırasında yer alması Şuşanın, Müzəffər Ali Baş Komandanımızın adı ilə bağlıdır. Bu müharibədə digər amillərlə yanaşı, Ulu Öndərimizin azərbaycançılıq məfkurəsi də qələbə çaldı, cənab Prezident."

Azərbaycan monoetnik dövlət olan Ermənistandan fərqli bir dövlətdir, tolerant bir ölkədir. Burada bir çox xalqların nümayəndələri - türklər, ləzgilər, avarlar, talışlar, ruslar, yəhudilər, udilər, tatarlar və digər xalqların nümayəndələri mehriban bir ailənin üzvü kimi yaşayırlar. Mən avar xalqının nümayəndəsidim. Mən Azərbaycan vətəndaşıyam. Bizim bir adımız var, biz azərbaycanlıyıq! Azərbaycanlı olmağımızla hər birimiz həmişə fəxr etmişik, bu gün də fəxr edirik. Bu birlik, bu dostluq, bu qaradaşlıq qələbəyə gedən yolda daha da möhkəmləndi, daha da bərkidi.

Cənab Prezident, mən Xocavənd, Füzuli uğrunda döyüşlərdə, Qarabağımızın tacı olan Şuşa şəhərindəki döyüş yolu keçmişəm. Daşaltı uğrunda gedən ölüm-qalım savaşında tabor komandirimiz ağır yaralandıqdan sonra ekstremal vəziyyətdə tabor komandiri kimi, çətin, məsuliyyətli vəzifəni ağırlığı öz üzərimə götürərək qarşıma qoyulan mühtəm döyüş tapşırıqlarının müvəffəqiyyətlə yerinə yetirilməsinə nail olmuşuq. Siz isə bütün xidmətlərimi nəzərə alaraq, mənə ən yüksək fəxri ada - "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" adına layiq görmüşünüzdür."

Həmin gün Müzəffər Komandanına söylədiklərimi bu gün də bayan edirəm: Bu ali etimaddən bundan sonra da Vətənimizə, dövlətimizə, millətimizə, öz doğma Azərbaycanımıza sədaqətli xidmətləmə bağlıdır.